

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

437. Quid possit circa dandam veniam non jejunandi diebus jejunii, & laborandi diebus festis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

*l. cit. d. 35. n. 20. Ugol. de irreg. c. 6. §. 7. n. 3. Regin. Henriq. Bonac. Sayr. &c. quos citat & sequitur Barb. n. 70. Item dolo vel metu extorta, modò dolus & mendacia non versentur circa substantiam, vel causam finalem. Barb. loc. cit. Sanch. d. 39. n. 13. Con, Regin. &c. Item data contra prohibitionem Episcopi. Barb. l. c. citans Pont. de matrim. l. 5. c. 29. n. 3. Item, ut Sanch. l. cit. d. 36. Hurtad. de matr. l. 5. diff. 13. n. 44. Filiuc. Trull. apud Barb. cit. c. 21. n. 75. concessa nuncio, ad eam petendam misso (secus est, ut iidem A. A. si concessa à parochio motu proprio, vel ad instantiam alterius non misit à Sacerdote astituro, eò quòd talis licentia habeat rationem privilegii cujusdam, quod effectum sortitur à tempore notitiae) antequam ea ad notitiam petentis Sacerdotis perveniat; eò quòd satis sit eam cognitam & acceptatam à nuncio. Addit tamen Barb. *ibidem*, se reperisse Declar. S. Congr. sub die 5. Decembr. an. 1626. qua censentur, matrimonium contractum coram Sacerdote extraneo habente licentià à proprio parochio unius ex contrahentibus, & ignorante se illam habere; prout ignorat unus contrahentium, esse invalidum. Item sufficit licentia, seu commissio generalis data ministrandi omnia sacramenta à parochio volente facere absentiam, vel infirmo. Barb. n. 71. ex Rebell. Bonac. & aliis. referens sic decisum à S. Congr. Idem est, dum à parochio concessa est licentia, ut possit quis omnia intra parochiam ad curam animarum spectantia exercere. Nav. *conf. 27. tit. de spons. in antiq. Tamb. de jure Abb. tom. 2. d. 8. q. 2. Sanch. cit. l. 3. d. 35. n. 5. Hurt. Sayr. & alii apud Barb. n. 72. quamvis ipsò ex Sanch. l. cit. dicat, id procedere, dum parochus absens relinquit substitutum; non verò, dum praesens dat licentiam ministrandi Sacramenta; tunc enim licentiam illam se extendere solum ad Sacramenta magis necessaria, & vi illius non posse talem assistere matrimonii, hocque velle ait Filiucium *qq. mor. tom. 1. tr. 20. p. 1. c. 6. n. 218. Tamb. l. cit. n. 1. & sic resolvit Rotam decif. 643. n. 1. p. 1. divers.* Non tamen sufficit licentia tacita, sed requiritur expressa Sanc. cit. l. 3. d. 35. n. 15. Filiuc. loc. cit. Cou. tom. 2. d. 30. dub. 2. n. 31. Pont. de imped. matrim. c. 26. §. 6. Gonz. ad reg. 8. cancell. gl. 47. n. 52. aliique plurimi apud Barb. n. 69. Et quidem actum copulationis praecedens Barb. l. cit. citans Sanch. nu. 18. Salzed. &c. Porro data licentia viget, quamdiu à Parochio concedente non revocatur. Tunc revocata censetur, quando iis, quibus concessa fuit, per certum nuncium aut literas significata est revocatio. Sanch. l. cit. d. 36. n. 9. Con, l. cit. n. 32. Barb. l. cit. n. 73. resolventes, ut Barb. ait, ante hujusmodi intimationem actu tenere, etiam si Sacerdos ille aliunde sciret suae facultatis revocationem. Exspirat verò dicta licentia, si interim parochus moriatur, Barb. n. 74. contra Franc. Molin. testans sic resolutum à Rota in Vicentina Matrimon. coram Dunez & Argumento. l. mandatum. c. mandari. c. gratum & c. relatum. de off. deleg. Deniq; idem quo ad dandam hanc licentiam assistendi matrimonii posse parochos delegatos seu constitutos ab Episcopo ad ejus nutum amovibiles; Item vice curatos à parochis proprietariis institutos, tenent Rebell. in addit. l. 4. n. 67. Hurt. de matr. d. 5. diff. 10. n. 34. Possev. &c. apud Barb. l. cit. n. 67. Idque etiam in praesentia parochi proprietarii. Pont. de matr. l. 5. c. 28. n. 2. Sanch. l. cit. d. 31. Guttier. &c. apud Barb. l. cit. contra Sor. & Bartholom. Medin.**

Quaestio 436. Quid possit parochus circa delegationem praedicandi in parochia?

Respondeo: et si solius parochi licentia sufficiens videatur attento jure communi, ut quis ab eo invitatus possit in Ecclesia parochiali concionari ex textu Clem. *audum de sepult.* vi tamen Trid. *sess. 24. c. 4. & sess. 5. c. 5.* prohibitum est parochis in suis Ecclesiis admittere concionatores ab Ordinario non approbatos, etiam si praedicare vellent aliquis Episcopus. Atque ita hodie nullum, etiam à parochio invitatum praedicare posse in ejus Ecclesia sine licentia Episcopi, ex Declar. Clem. 8. *resolvit Zipax in analytic. juris Eccl. enarrat. l. 3. tit. de paroch. n. 3.* apud Barb. *de off. paroch. p. 1. c. 14. n. 8.* nisi alias praedicator parochio notus esset, ad hoc, ut semel iterumque praedicaret. Ugol. *de off. Ep. c. 42. §. 1. n. 3.* Nav. apud Barb. l. cit.

Quaestio 437. Quid possint parochi circa dandam veniam non jejunandi diebus jejunii, & laborandi diebus festis?

Resp. ad primum: potest ex iusta causa, (sine iusta causa namq; nec licet nec valde in hac lege utpote superioris dispensat parochus. Sanch. *in select. disp. 54. n. 38.* nisi ubi prudenter & bonà fide arbitratus esset causam subsistere; valet enim tunc dispensatio illius, et si à parte rei causa insufficientis fuisset, Sanch. l. cit. n. 39. ob praesumptam in eo casu erroris bonae fidei voluntatem superioris, in cuius jure dispensat inferior. l. 1. *tr. 4. c. 22. n. 1.* cum communi) & in iusto dubio (dum enim necessitas est evidens, opus non est dispensatione) tam ad esum carni, quam ad secundam refectionem, dispensare, seu licentiam dare potest parochus parochianis suis, non solum in oppidis & villis, ubi nec Episcopus, nec ejus Vicarius adest, sed etiam in civitate, vel alibi praesente Episcopo episcopi Vicario, ubi & quia ita servat consuetudo legitime praescripta. Nav. *in man. c. 21. n. 20. Azor. in sit. mor. p. 1. l. 7. c. 29. q. 3.* Fagund. *in prac. 4. Eccl. l. 1. c. 9. n. 2.* Possev. *de off. curati c. 12. n. 22.* Barb. *de off. paroch. p. 1. c. 16. n. 3.* quum & Sanch. *de matr. l. 8. d. 9. n. 27.* & in *Opus. tr. 2. l. 5. c. 11. n. 18.* absolute affirmat, posse id parochum praesente Episcopo; quia inquit, ad Episcopum non recurritur in minimis, ut usus habet, & Episcopi sciunt, & non contradicunt contra Jacob. de Grass. *in aureis decif. p. 1. l. 2. c. 37. n. 17.* Vegam. *in sum. p. 1. c. 14. casu 36. Sa. v. jejunium.* apud Barb. l. c. id negantes de usu carni, Porro dum causa iusta est, non potest parochus jejunium in aliud opus commutare, etiam ex parte, reuente illo, qui dispensationem accipit, Joan. Sanch. loc. cit. n. 40. Filiuc. tom. 2. *tr. 27. c. 7. n. 129.* apud Barbof. l. cit.

2. Resp. ad secundum, posse parochum ex causa legitima, nimirum dum ea est dubia, aut videretur non satis sufficiens; si enim necessitas seu causa excusationis est manifesta & indubitata, opus non est dispensatione, seu petitione licentiae, licet id interdum securus & decens sit, praesertim si impedimentum diu aut ordinariè est duraturum. Laym. *Theol. mor. l. 4. tr. 5. c. 4. n. 2.* Fagund. *in prac. Eccl. l. 1. c. 14. n. 27.* Azor. p. 2. l. 1. c. 28. q. 6.) dare licentiam diebus festis laborandi, ubi commodè ad Episcopum episcopi Vicarium, aliove ministros illius ad hoc deputatos recurrere non potest. Laym. l. cit. Barb. l. c. n. 6. Possev. l. c. c. 12. n. 12. Azor. l. c. ubi etià, quòd licet in dicto casu parochus jure cõcedat facultate, ut quis ad tempus ea lege solvatur ob iustam causam, non possit tamen dare facultatem in perpetuum, citatque

etiamque pro hoc Cajetan. 2. 2. q. 122. a. 4. & c. uti & dum commodè accedi potest ad Ordinarium, potestas hæc dandi licentiam hanc non spectat ad parochum, sed ad exercentem jurisdictionem superiorem. Barb. l. c. n. 9. ubi etiam refert rescriptum Congreg. præpos. negot. Episc. & Regular. & aliud S. Cong. Trid. in hæc verba: *Quoniam verendum, ne privatis affectibus domesticarumq; verum studio aliqui eo perducantur, ut hæc SS. Canonum indulgentia in aliis etiam casibus abutantur, Patres Illustrissimi adjiciunt, ad Ordinarii cujusque judicium ac censuram pertinere, ut dignoscant, an verè ex causis supradictis subsit, propter quam liceat diebus festis rebus servilibus vacare, &c.* Declaravit etiam dict. Cong. præpos. negot. Episc. an. 1597. istiusmodi licentias spectare ad Vicarium quamvis foraneum, & non ad Archipresbyterum. Barb. l. cit. Porro posse curatum aliquid exigere, non quidem pro licentia danda, sed mutando opus servile laborare volentis in aliquam largitionem piam, resolvit Barb. l. cit. n. 7. ex Azor. l. cit. c. ult. q. 11. & 12. quem vide. item ex Fag. l. cit. n. 27. id admittente, dum causa laborandi die festo est dubia.

Quæstio 438. An possit parochus parochianos cogere ad audiendum missam diebus festis in parochia?

R Esp. negativè. Barbof. de off. paroch. p. 1. c. 11. n. 14. Hieron. Rodriq. in comp. qq. regul. resol. 25. n. 5. Hier. Garc. in sum. mor. tr. 4. diff. 6. n. 2. Fagund. l. cit. l. 2. c. 3. n. 8. apud Barb. testantes sic decidit à S. Congreg. recitat etiam Barb. Leonis X. constitut. de die 13. Nov. 1517. quâ declarat, satisfacere omnes Christi fideles præcepto audiendi sacrum diebus festis, audiendo illud in Ecclesiis Mendicantium, meminitq; Brevis directi ad Nuncium Apostolicum inferioris Germaniæ An. 1592. 2. Sept. quo idem indulget Clem. VIII. & ne desuper regularibus vel populo Ordinarii præstant impedimentum, censuisse ait, S. Congr. præpos. negot. Episc. 1606. 1. Junii. Atq; ita hodie ex consuetudine in toto penè orbe recepta, & tolerata ab ipsis parochis satisfacere fideles præcepto, audiendo quamcumque missam extra parochiam, etiam in sacello & oratorio privato: quamvis de oratorio privato propriè tali (quod est locus aliquis in domo vel arce privati hominis ad tempus deputatus cultui divino, non habens ingressum ex platea publica, neque constitutus alicubi à missionariis privilegiatis, ut Tamb. de sacrif. miss. l. 1. c. 4. Quarti in rub. p. 3. tit. 10. n. 1. s. 3.) contrarium sentiant Pasqual. q. 59. citans plures alios. Dian. p. 9. tr. 1. resol. 3. Bass. v. missa n. 8. Sporer Theol. mor. tr. 3. c. 4. n. 24. eò quod Pontifices in Bullis, quibus talia oratoria secularibus concedunt, addant expressè: volumus autem, ut alii, qui non sunt de familia, non censeantur liberi ab obligatione audiendi missam in Ecclesia &c. & sic declaravit S. Congr. contra Pet. Marchan. in Tribun. tom. 2. tr. 4. tit. 2. q. 1. du. 1. Burchab. centur. 3. casu. 60. Henriq. Azor. Castrop. Pellizar. &c. quos refert Pasqual. censentes, etiam in tali oratorio audiendo sacrum satisfieri; eò quod in re comuni novo plus non præcipiatur, quam auditio sacri, de loco autem nullum sit præceptum; cum autè jure antiquo fuerit aliqua obligatio audiendi missam in parochia, ut probat Pasqual. pontificiæ istæ Bullæ, utpote in quibus servatur stylus antiquus Curiæ, & datur privilegium juxta antiquas formulas rescribendi; non intendunt derogare per istam restrictionem juri novo, & ita istam re-

P. Leuren. Forè Benef. Tom. 1.

strictionem & verba in alio sensu non accipi, etiam à timoratis testatur March. l. cit. Atque ita satisfacere posse huic præcepto audiendi sacrum parochianos audiendo illud ubicunq; voluerint, etiam in majoribus solemnitatibus, ait Barb. l. cit. n. 18. citans Nav. in man. c. 21. nu. 5. Guttier. l. 1. c. 30. nu. 8. Suar. to. 3. in 3. p. d. 18. f. 2. Azor. p. 1. l. 7. c. 6. q. 4. & 8. Fag. l. c. n. 8. Modò tamen parochiani per contemptum proprii parochi non deserant parochialem alibi audiendo sacrum; in quo casu et si peccent, & peccare quoq; possint graviter (quod ad summum vult c. 2. de paroch. jubens proinde à parochis ejici alienos parochianos, si ibi ante missam inveniuntur, dum in foro externo præsumitur iste contemptus, ut Barb. l. c. n. 19. & ut Abb. in cit. c. 2. ait: contemptus is præsumitur, dum parochianus absque causâ legitima declinat parochialem, cum sit perquam honestum, ut in præcipuis solemnitatibus in propria parochia parochiani interfint divinis: Azor. tamen l. cit. & Guttier. n. 27. apud Barb. n. 18. dicant, intelligi expressum contemptum cum indignatione & convitiis in proprium parochum) implebunt nihilominus præceptum audiendi sacrum. Fagund. l. c. n. 9. Tolet. in instruct. sacer. l. 6. c. 7. num. 70. Garc. cit. diff. 6. n. 4. Barb. l. cit.

2. Sed neq; Episcopum facere posse constitutionem, qua præcipiat subditis, ut non audiant missam, nisi in propriis parochialibus, & excommunicationem, si fortè sub ea id præcipiat id, esse nullam, dicunt Nav. Suar. l. c. Azor. q. 6. Guttier. l. c. n. 14. apud Barb. cit. n. 19. Unde jam non esse regularibus prohibitum, nec prohiberi eis posse ab Ordinariis celebrare missas, & pulsare campanas in suis Ecclesiis autè celebratione missæ, & pullationem campanæ in parochiali, censuit S. Cong. 15. Sept. 1629. apud Barb. l. cit. n. 21. Item prohiberi nequit celebratio missæ in oratorio ruri ædificato per laicum, antequam celebraretur missa in parochiali & matrice Ecclesia. C. de Luc. de paroch. d. 31. n. 7. juxta Declar. ejusdè Cong. in una Cajetan. 18. Sept. 1627. & in una Capuana 31. Maji 1629. apud Barb. n. 33. His tamen non obstantibus, leges utiliter, quas Barbof. ad calcem c. 11. adjicit literas S. Caroli Boromæi de convenièdo ad propriam parochialem.

Quæstio 439. An parochi cogere possint parochianos ad audiendam concionem in parochiali?

R Esp. Tametsi parochus invitare & adhortari possit ac debeat, ut diebus festis, saltè majoribus, parochiani in parochia audiant conciones, nullatenus tamen is, aut Episcopus multis & panis cogere potest ad hoc populum. Suar. to. 1. de relig. l. 2. c. 16. n. 10. Trull. l. 3. c. 1. du. 4. n. 11. Hieron. Rodriq. in comp. qq. regul. resol. 122. n. 11. Zerol. in pr. Ep. p. 2. v. parochia. Barb. de off. paroch. p. 1. c. 14. n. 13. Idq; etiã ut addit Gallermart. in Declar. ad Trid. sess. 24. c. 4. Observatq; hodie dum usus, ut quisq; extra parochiã suam audire valeat concionem, obligationiq; si quæ fuit, audiendi verbû Dei in parochia, derogatum per generalè consuetudinem. Zerol. in pr. Ep. p. 1. v. predicatio. Trull. l. c. n. 7. Barb. l. c. n. 11. & de off. Ep. p. 2. alleg. 76. n. 34. Ad illud verò Trid. sess. 24. c. 4. dicentis: *Monet Episcopus populû diligenter, teneri unumquemq; parochia suæ interesse, ubi commodè fieri potest, ad audiendum Verbum Dei*, ait Suar. in 3. p. d. 88. f. 2. apud Barb. n. 14. obligationem illam, si in rigore sumatur pro obligatione præcepti, non esse absolutâ, sed suppositâ commoditate, ut Concil. loquitur, & doctrinâ necessitate, sine qua præceptum affirma-